

føie, thi mit Argument var kun det, at man tilveiebringer en fuldstændig Ueensartethed iggenem en Lov, der netop skulde arbejde hen til at tilveiebringe Eensartethed: Det ærede Medlem har dernæst imod to af mine Indvendinger bemærket, at han efter den Stilling, han indtager, dog nok maatte kjende Endeel til de flesvigste Forhold, og at det ikke var ham bekendt, at der findes saadanne Eiendomme, som jeg har tilladt mig at betegne ikke som Arvefæsteiendomme, men som andre lignende Eiendomme, og at dette heller ikke var ham bekendt, at Eiendomme ere blevne afhændede, uden at der har været Spørgsmaal om nogen anden Arvefæsteafgift end en saadan, der opløser sig i aldeles Intet. Men jeg veed, at den ærede Rigsdagsmand ikke vil tage mig ilde op, at jeg siger, at Muligheden af, at det af mig nævnte Forhold ikke er tilstede — en Mulighed, som i alt Fald ikke har fundet nogen stor Stabsæstelse ved hans Udtalelse, — ikke vil kunne berolige mig og sikkert heller ikke Thinget med Hensyn til Affattelsen af Bestemmelserne i en Lov, som vi ikke kunne grunde paa Muligheder i den af den ærede Rigsdagsmand omtalte Retning. Man skal i alt Fald være varsom med at affatte en Lov efter Hensyn til Muligheder, der kunne finde Sted, og som jeg antager ikke ere Muligheder, men Virkeligheder, hvad det Tilfælde angaaer, som jeg omtalte. Jeg sagde, at jeg havde hørt hans Foredrag med overordentlig Tilfredsstillelse, og dette gjælder med Hensyn til det Punkt, jeg udhævede, at, naar man vedtager Fleertallets Endringsforslag, forstyrres man aldeles den Eensartethed, som Lovven gaaer ud paa at tilveiebringe i disse Districter, gaaer man fuldstændigt bort fra det Princip, som Loven er støttet paa med Hensyn til Gammelskatten, idet man istedetfor de tidligere Afgifter og Ydelsæ, saaledes at Ingen kom til at svare Mere end hidtil, tager contractmæssige Forpligtelser, der kunne komme til at gaae overordentligt langt derudover. Jeg skal altsaa ikke anføre Videre, thi hans Grunde have hidtil kun været støttede paa en Mulighed, og i Grunden kun paa en Mulighed af, at jeg kunde have taget feil, men dette har ikke Noget at sige med Hensyn til Spørgsmaalet om at affatte Loven saaledes, at man

ikke bagefter kommer til at fortryde, hvad man har gjort. Der var ogsaa en anden Ting, som glædede mig meget. Jeg skal ikke komme ind paa de Bemærkninger, som den ærede Taler gjorde angaaende Statens Ret til at disponere over Kirkegodsset, thi dette forekommer mig aldeles ikke at vedkomme den foreliggende Sag. Ikke heller skal jeg berøre de Bemærkninger, som han kom med i Henseende til Bønningsloven for Geistligheden; ogsaa dette forekommer mig at være Noget, som ikke har med Sagen at gjøre. Vilde den ærede Taler berøre dette, saa skulde han efter min Mening have gjort det paa en anden Maade; han kunde da have sagt: I kunne med Sikkerhed gaae ind paa Endringsforslaget, thi Bønningsloven vil efter al Rimelighed ibetmindste komme, inden der bliver Spørgsmaal om at give den foreliggende Lov fuldstændig Anvendelse paa Præstegaardene. Hvad der fremdeles var mig behageligt at høre, var, at den ærede Rigsdagsmand sagde, at der derovre var mange store og gode Præstekald, og at de øvrige paa et Par Undtagelser nær vare midbelgode, og i Forbindelse dermed dreiede hans Foredrag sig væsentlig om at fremhæve, at Staten ikke gjorde nogen Uret ved at paalægge de lebig blivende Præstekald en Afgift, selv om denne endog kunde blive bethdelig, thi man vilde nok være istand til at betale den. Kommer man ind paa denne Veie, saa vil jeg imidlertid sige, at i saa Fald har Staten Ret til, da der er Spørgsmaal om at ordne Skatteforholdet, at lægge Skatten paa de Præstegaarde derovre, som allerede nu have Præster, uden at man behøver at vente paa Kaldslebigheid. Dette er Statens Ret efter den hele Grundsætning, som den ærede Rigsdagsmand opstillede; den behøver ikke at vente paa Lebigheid i et Kald for at paalægge Afgiften, naar man i det Hele stiller Sagen saaledes, thi Skatteforholdet er Noget, som Staten er Herre over, og den kan lægge Skat saavel paa den Ene som paa den Anden, uden at der bliver Spørgsmaal om at tage noget specielt Hensyn til, hvorvidt Ihændehaveren af et Embede, der er regnet for at være tilstrækkeligt til at give et godt Udkomme, bliver belagt med Skat. Endvidere gjorde den ærede Taler en Bemærkning, som forekommer mig